

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	4 rals al mes.
Fora.	14 " trimestre.
Un número sol.	5 céntims.
Anuncis á preus convencionals.	

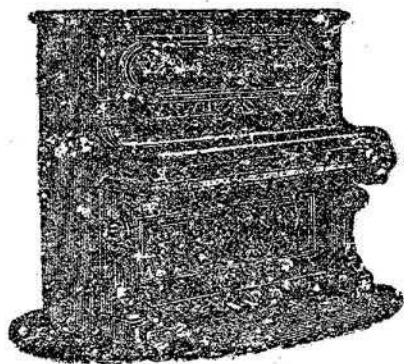
Turrons lligítims de JIJONA

No hi ha necessitat de comprar lo lligítim turró de JIJONA en taulas especials, ni pagarlos á 6 rals.

En las Confiterías de La Confianza de Vila Germans, Rambla, 63 y carrer de la Rosa, 4 y en la de Francisco Vila, carretera de Manresa, 57; se venen verament lligítims á

5 RALS LA LLIURA

no cal, donchs, gastar 6 rals poguent comprarlos á 5, tant lligítims com los mes lligítims y tant bons com los mes bons.

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde 150 duros y son construïts ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n'hi hán 5 pera vendre, á preus econòmichs.

Aquesta casa s'encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

— DIRIGIRSE A —

JOAN COMAS FAURA

Rambla, 93. — SABADELL

Al espirar lo terme reglamentari de sos poders, la Junta de la Unió Catalanista, que ab tant d'acert ha presidit D. Antoni Suñol, ha dirigit als numerosos delegats de la primera entitat catalanista aquesta notable circular qual lectura detinguda recomaném als nostres suscriptors:

Circular de la Unió Catalanista

Al cumplirse el terme reglamentari de duració de sas funcions, aquesta Junta Permanent creu de son dever dirigir-se á las Societats adheridas á la Unió Catalanista y als senyors Delegats de la mateixa, pera dárlos-hi comte dels principals actes realitzats durant aquest temps y dels més importants fets en que ha intervingut. La excepcional transcendencia dels aconteixements que, relacionats ab lo Catalanisme, s' han produhit aquest any, exigeix, al nostre entendre, que aquesta Junta expliqui oficialment no sols los acoris presos per sa propia iniciativa. sinó també las rahons que justifican la seva actitud en los conflictes sobrevinguts en Mars prop passar, 5 conflictes que, com han reconegut fins molts dels nostres enemichs, no foren pas provocats pels nostres atreviments ni per las nostras exigencias, sinó per las intemperancias de certa prempsa centralista y per la especial manera de procedir del allavors Gobernador Civil de Barcelona. Vindrà á ser, donchs, la present circular, com un extracte de la història del Catalanisme en 1897, historia que convé quedi ben gravada en la memoria de tots los bons catalans, porque las las ensenyansas que se 'n desprenen y las consecuencias que se n' han de deduhir, son indispensable pera fixar lo criteri á que devém subjectarnos al exposar las nostras reivindicacions.

Poch després de comensat l' any, sorprengué á Europa la noble determinació del Rey de Grecia, qui, inspirantse en l' esperit de son poble, havia pres la coratjosa iniciativa d' intervenir en defensa dels desventurats cretechs, que ja de temps lluytavan contra llurs indignes opressors. La resolta actitud del monarca grech aixecá un crit unánim d' aplaudiment per tot arreu ahont hi ha cors entusiastas que s' apassionan per los generosos rampells: no havia pas de ser nostra patria la que deixés d' associarse á las expressivas manifestacions fetas per tants y tants pobles á favor dels fills de la heroyca Grecia, que magnánims y decidits marxavan als socors de llurs germans. Per dissort, no está ja Catalunya en estat d' armar expedicions com las que durant lo sigle XIV tant contribuïren á retardar la caiguda del imperi bizanti; mes ja que aixó no, podia y devia enviar al poble helénich un testimoni de sa admiració y de la simpatia ab que veyia la noble y arriscada empresa de deslliuració que havia escomés. Ressó d' aqueixos sentiments, del poble catalá fou aquell elocuent missatge trasmés al Rey Jordi I, en lo qual la destra ploma d'

un distingit correligionari nostre sapigué expressar, ensemps que 'ls fraternals sentiments que 'ns inspiran Grecia y Creta, lo plany de Catalunya per son estat d' avuy y sa inextingible aspiració de recobrar sos drets y sas llibertats perdudas. Firmavan aquell Missatge gayre bé totas las associacions y tots los periódichs catalans que ab esperit catalá treballan per l' avens moral y material de Catalunya, y si be tan numerosas y respectables firmas no ostentavan cap títol de representació oficial, representavan molt be l' esperit y la voluntat de la inmensa majoria dels nostres compatricis. Tant ho compregué aixís tothom, que ni durant la acerba polémica que va suscitar la publicació d' aquell document, ni en cap altra ocasió després, se 'ls ha ocorregut als periódichs no catalanistas que 's publican á Catalunya discutir lo dret y la rahó ab que 'ns havíam atribuït la representació del poble catalá, limitantse, 'ls pochs que combateren lo Missatge, á criticarne lo qu' ells ne diuen las nostras exageracions.

La política sense estranyas dels Estats que avuy s' anomenan grans potencias, y que demá qui sab lo que serán, feu primer impossible l' éxit de la ardidada empresa intentada pels helens, y contenint després lo moviment expansiu dels pobles balkánichs, encara no del tot redimits, los destorbá de l' hensarse demunt del opressor de tots ells, deixant aixís la débil Grecia sola enfront del poderós imperi otomá. Esperém que Deu qu' es amo y senyor de reys y pobles, no deixarà per molt temps triomfant la injusticia, y aixís com las primerias d' aquest sigle vegeren l' aubada del renaixement de la que fou mestra d' Europa, las primerias del vinent veurán sa completa redenció.

Los virulents atachs que la premsa centralista 'ns dirigí ab motiu del Missatge, no pertorbaren en poch ni en molt la nostra tranquil·litat. Dels càrrechs que se 'ns feren allavors, parións dels que se 'ns solen fer sempre, los uns los tenim com á títols d' honor y 'ls altres los despreciém desdenyosament, puig altra consideració no mereixen los insults de certa mena. No va, donchs, aquesta Junta pendres lo treball de contestar á ningú, segura com estava d' haver ben interpretat los sentiments dels bons catalans; més aquesta actitud que á nosaltres nos imposava 'l nostre càrrech, no devia pas adoptar-la també la premsa catalanista, que no podia deixar passar en silenci certas afirmacions y certs atreviments dels nostres detractors. La polémica que ab aquest motiu va entaularse, dongué pretext á l' autoritat gubernativa pera intervenirhi ab lo criteri estret que tantas voltas se 'ns ha aplicat per part dels governs centralisadors que desde fá quatre sigles malmenan la Espanya, y un dels nostres portantveus, *La Renaixensa*, fou objecte de duas denúncias del fiscal per uns articles que 's consideraren crimiñosos. Estant aquellas denúncias ajustadas á lo que disposan las lleys generals del Estat y tenint confiança en la rectitut dels tribunals de justicia, no hi havia motiu pera adoptar

cap resolució extraordinària; pero quan, no content lo senyor Governador ab las denúncies, prengué las arbitrarias disposicions d' interrompre una vetllada que estava celebrant lo «Centre Català» de Sabadell, y de suspendre la publicació del periòdich denunciat y de *Lo Regionalista*, entengué aquesta Junta que era arribada la hora de que la Unió Catalanista formulés, en forma digna y mesurada, una enèrgica protesta contra l' abús d' autoritat que ab nostres companys de causa s' estava cometent. Aumentava lo odiós de la expoliació exercida en la propietat d' honrats ciutadans, lo fet d' invocar pera realisar-la la suspensió de la llei de garantias acordada tant sols «com á mida indispensable pera perseguir, ab bon éxit, als autors del sagnant atentat» comés l' any anterior pels anarquistas: no es estrany, donchs, que la nostra actitud obtingués en aquelles circumstancies la aprobació unànim de tots los catalans als que las miseries de la política no han fet perdre las nocions de la dignitat y de la justícia.

No cal pas historiar minuciosament aquells memorables successos: basta al nostre objecte recordar las imponents manifestacions realitzadas per lo jovent de la nostra Universitat, secundat per totas las classes socials y entusiasmament dirigit pels valents socis del Centre Escolar Catalanista, que tantas mostrats de valor civích ha dat en cent ocasions, y que mereix certament aquest públich testimoni de gratitut y admiració.

En taat los estudiants catalans davan, ab llur y sèria conducta, penyora de lo molt que la pàtria por refiar-se d' ells en lo pervindre, la Junta Permanent deliberava, reunida ab sos ex-Presidents y altrats personas significadas del nostre camp: d' aqueixas deliberacions ne sortí 'l manifest del 16 de Mars dirigit *Al Poble Català*, que fou ràpidament escampat per tot Catalunya en número de més de cent mil exemplars. Del efecte produhit per aquella concisa y enèrgica proclama no n' hem pas de parlar nosaltres: tant sols hem de fer constar que las adhesions rebudas per aquesta Junta en aquells dias sobrepujan á á tot lo que podiam may imaginar. Fou entre ellas la més valiosa, no sols per la espontaneïtat ab que 'ns va ser oforta, sino per sa especial significació, la que 'ns portá 'l partit federal català en la nit de 17 de Mars, acte memorable que 'ls catalanistas vam agrahir com se mereixia y que 'ns permet esperar que 'l jorn que convingui, tots los bons catalans sabrán ajuntarse sota 'ls plechs de la bandera de la pàtria.

Continuaren las manifestacions públicas lo 19 de Mars, més entusiasmats é imponents encara, pero, no volgüent aquesta Junta extremar los procediments, tant perque 'l catalanisme no es un d' aquells partits als que convé la bullanga y 'l desordre, com pera no assumir la inmensa responsabilitat, que ha tant *sans façon* solen acceptar los polítichs ambiciosos, de jugar ab la vida y la llibertat de llurs ardorosos adeptes, disposá cessenssin las manifestacions en la via pública, reservantse realisar aquells altres actes que 's considerés convenient dur á cap pera demostrar que

insistíam en la nostra actitud de protesta. En efecte, convocá aquesta Junta 'l Consell de Representants, propositantli traslladar á Girona la Assamblea que devia celebrar-se á Vich, per pertanyer aquesta ciutat á la provincia de Barcelona, quals autoritats no era fácil nos la deixessin celebrar. Aprobada pel Consell aquesta proposició, comensárem totseguit á fer constar que si en los moments de perill nos vejérem sempre rodejats de tots los nostres correligionaris, fins d' aquells als qui llurs particulars ocupacions privan habitualment de pendre una part activa en las nostras tasas, en los moments de feyna estiguérem secundats també per tothom, en especial pels socis del Centre Escolar y de la Popular Regionalista. La Assamblea va celebrar-se, com vosté sab, lo 25 d' Abril, y fou la més important de totas las que fins ara ha organitzat lo Catalanisme, puig hi prengueren part 315 delegats y enviaren llur adhesió molts altres que sabentlos prou greu, no hi pogueren assistir. De tots los indrets de Catalunya n' hi comparegueren: del Pirineu al Ebre y del Noguera á la mar, gayre be no va quedar comarca que no hi tingués representació escullida y numerosa. Hi havia industrials y propietaris, homes de carrera y mestres: lo que no hi havia era empleats de partit ni vividors de la política. Al bon éxit de tant memorable acte hi va contribuir, sobre tot, lo despertament que en l' esperit del nostre poble havian produhit los successos que hem relatat, pero seria injust no reconeixer la part considerable que en sa organització prengueren totas las nostras Associacions, en especial lo Centre Catalanista de Girona y sa comarca.

Las declaracions allí votadas per unanimitat, foren profusament repartidas per tot Catalunya: si las reclamacions y protestas que en ellas se fan no trobaren ressó en las esferas del Govern, nosaltres sabem que 'n trobaren y fort en los cors dels nostres compatriotas; y si ab ellas no lograrem que 's reparessin las injusticias comesas pel Governador de Barcelona, lograrem evidentment, y aixó es sens dupte millor pera la nostra causa, que 'l número de catalanistas aumentés en gran manera.

(Acabará)

SECCIÓ RELIGIOSA

Sants d' avuy.—Sant Llatzer á qui Jesús ressucitá com se llegeix en lo Evangeli; fou després l'ensat de Palestrina ficantlo en una barca sens rem ni velas ni provisions junt ab sas germanas Marta y Maria y altres cristians, anant á parar providencialment á Marsella ahont predicá lo Evangeli y fou son primer bisbe. Morí als 73 anys d' edat martiritzat baix lo imperi de Vespasiá. Los Sants mártirs Floriá Calanich y 158 companys. Santa Vivina, verge y Santa Olimpiada, viuda.

La missa en honor de Sant Llatzer.

La Epistola es del cap. I de l' Apóstol Sant Jaume.

L' Evangeli es del cap. XI de Sant Joan.

Parroquia de S. Feliu.—Missas de las set á las vuyt per varis difunts.

Parroquia de la Concepció.—A las vuyt missa per Joseph Casanovas.

Notas oficials

En lo Registre Civil d'aquesta ciutat s'han fet las següents inscripcions durant lo dia 16.

Naixements: Agna Marinello Presegué.—Joseph Codina Coll.

Matrimonis: Joseph Baró Cluquer ab Maria Paulina Domenech Soler.

NOVAS

Se troba actualment á Madrid una comissió de la Diputació foral de Navarra, gestionant prop del govern porque la dispensi de cumplir lo disposat en un Reglament dels que s'acostuman á fer al Ministeri de la Governació pera centrelisar'ho tot y que 's refereix al nombrament de Secretaris y de Contadors de las Diputacions provincials.

Las Diputacions de Catalunya y 'ls Ajuntaments tots de la terra haurien de seguir lo patriòtich exemple de Navarra.

Es ja brutal y escandalosa la tendencia á aportar á las Corporacions oficials de carácter popular gent forastera pera 'ls càrrechs retribuïts, quan tanta gent tenim á casa que ho necessitan. Es verdaderament vergonyós que 'l Govern central ab la peregrina excusa de posarhi *técnicos* vagi acaparant tots los empleos pagats per la provincia y 'l municipi.

Ja fora hora de que las Corporacions catalanas posessin ferma resistencia á tant escandalós abús.

Al Ajuntament de Sant Sebastiá en la sessió ordinaria de la passada setmana un regidor presentá un proposició felicitant al Govern per la concessió de la atonomia á Cuba y Puerto-Rico y de passada fentli present los drets may renunciats que té la nació enskara á governarse atonómicament.

La proposició no fou casi discutida porque difícilment se trobaria qui pogués aduir rahons que llegitemessin lo que 'ls ciutadans de las provincias ultramarinas deguin disfrutar de majors drets polítichs que 'ls de las continentals, sobretot en un país ahont regeix una constitució que parla d'igualtat davant de la ley y de que tots los subdits tindrán iguals drets y devers.

Pero com que desgraciadament las corporacions municipals l'Estat las ha convertidas en senzillas agencias de colocacions y máquinas electorals y en aquell Ajuntament de Sant Sebastiá hi han tingut entrada gent que, encara que domiciliats allí, portan noms que com los de *Sanchez* y *Fernández* son tan francament *maketos*, succehi lo que havia de succehir. Lo cacich interposá la seva influencia y la proposició per set vots de majoria fou rebutjada.

Hi ha que fer constar com á fet honrós que entre 'ls vots dels derrotats l'Alcalde volgué que hi constés lo seu.

De doldre es que la proposició no sortís triomfant, més d' aquell incident se 'n desprén una esperança consoladora. Si malgrat lo caciquisme, tant amo de las corporacions municipals de las ciutats vascas, se troban regidors que vulguin afrontar las iras d' aquestos *deus ex machina* de la política moderna, donant lo seu vot á una demanda de la autonomia pera la seva patria, ¿quina millor prova 's vol de que aquella nacionalitat viu encara y de que, no perdent la conciencia de sa passada grandesa, té confiança en un pervindre de llibertat?

Lo *Boletín Oficial* d' avans d' ahir publica una circular del Governador civil respecte al cumpliment per part de las Corporacions municipals de lo que hi ha prescrit en lo referent á la formació del cens de las poblacions d' Espanya.

S' anuncia la propera sortida á Barcelona d' un nou setmanari catalá, titulat *Lo Conceller*.

La Junta Permanent de la Unió Catalanista ha dirigit una entusiasta felicitació al Ajuntament de Sant Feliu de Codinas per haver decidit rotular tots los noms dels carrers d' aquella població, en llengua catalana.

Ha sigut nombrat President del Jurat del Certamen Catalanista qu' ha de celebrarse á Lleyda lo vinent mes de Maig, l' ilustre poeta catalá Dr. D. Jaume Collell, Canonge de Vich.

Lo diilluns passat s' estrená al Teatro Principal de Barreloga lo drama catalá en tres actes *Lo más de l' Abella* del conegut autor don Pere Torres.

Perteneix la nova producció al género antich del Teatro Catalá ab tendencias melodramáticas.

Apesar d' observarsehi grans defectes, lo senyor Torres ha probat una vegada mes que coneix lo Teatro pera quin género te bonas facultats.

En los actes primer y según l' acció es portada ab acert y naturalitat y sobre tot ben versificada, dibuixantse be alguns personatjes.

En l' acte tercer decau l' argument y 's fa pessat essent lo desenllás de poch efecte per la sencilla rahó de ser previst y portarse ab lentitut lo mohiment escénich. No obstant, hi han trossos bons, entre ells, l' esceña de *Rafel y Emilia*.

Lo Sr. Torres fou molt aplaudit mes no 's presentá al palco escénich per trobarse fora de Barcelona.

La nostra enhorabona.

S' ha concedit una prórroga pera la adquisició de cédulas personals sense recárrech que durará fins al 31 del present mes de Desembre.

Ahir al matí sortí cap á Zaragoza nostre estimat amic y company de redacció don Gabriel Casals per assumptos de familia

Li desitjem un fells viatge esperant poderlo saludar ben prompte, de retorn.

Com podran veurer nostres abonats, en la Secció telegráfica, sembla que és ja un fet la pau á Filipinas.

Tantdebó que sia cert d'una vegada lo promés fa dias per més qu' ara ja no 's pot dubtar degut á la procedencia de la noticia.

Sense temps pera més, sols podém afegirhi al recordar los infelissos soldats qu' allí sofreixen las inclemencias del clima, una exclamació que 'ns surt del fons del cor «Gracias á Deu.»

En la sessió de nostre Ajuntament que tingué lloch ahir de segona convocatoria hi assistiren nou senyors regidors.

S' aprobá l' acta de la última sessió y alguns dictáments presentats, com també lo moviment de fondos ocorregut fins lo dia 15 del corrent mes.

Després usá de la paraula lo senyor Buxó, demanant s' obri una informació sobre 13.000 pessetas que diu no van ingresar en caixa, respecte á consums, en los anys del 89 al 91.

Lo senyor Masagué protestá de tal acusació per haver sigut algun temps alcalde en aquella fetxa y demana s' obri expedient de tal acusació, acordantse aixís.

Després de una petita y acalorada discussió entre dits senyors s' aixecá la sessió á un quart de vuyt del vespre.

TELEGRAMAS

Madrid, 16, 2'45 t.—Encare que la Gaceta no ha publicat l' extraordinari ab lo despaig del general Primo de Rivera, se sab positivament que es ja un fet la pau á Filipinas. Aguinaldo, Llanera y Rizal firman un acta fent constar que 's someten incondicionalment á las autoritats espanyolas, sens demanar mes que facilitats pera poguer marxar ahont vullguin, garantintlos hi la vida. Aceptadas las condiciones pel governador general, Aguinaldo ha circulat ordres á tots los sublevats pera que 's presentin á indult lo 25 del corrent. Aguinaldo, Llanera y Rizal s' han presentat ja, havent demanat lo primer un comissionat espanyol pera que l' acompanyi fins á Hong-Kong hont fixá sa residencia.

Madrid, 16, 5 t.—Acaba de sortir l' extraordinari de la Gaceta ab los partes oficials de 'n Primo de Rivera que confirman lo ja dit.

Si 'l general Gobernador de Filipinas no s' ha adelantat esperant bon éxit, pot darse per segura la pacificació del arxipiélach. Gracias á Deu.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa	33'20 d.
» á la vista.	33'55 p.
Paris. » »	32'90